

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Dato: 1. september 2020

Sendt elektronisk

HØRINGSSVAR – FORSLAG TIL ENDRING I PLAN- OG BYGNINGSLOVEN - 19/5267

Dyrebeskyttelsen Norge ønsker med dette å komme med en uttalelse til foreslåtte endringer vi mener kan medføre problemer for fugle- og dyrelivet.

Den største trusselen mot biologisk mangfold er arealbruk og fragmentering av arealer. Natur raseres i rekordfart, og mengden av sammenhengende naturområder krymper. Å forvalte natur på kommunalt nivå gir fragmentering, lite forutsigbarhet i den nasjonale forvaltningen og det vil bli vanskeligere å se summen av effektene. Mange bekker små gjør en stor Å.

Ulike arter er avhengige av eller foretrekker særegne biotoper. Finnes ikke disse områdene, er det dessverre mange arter som mister sin mulighet til både å yngle og å finne seg mat. Fugler og ville dyr mister altså leveområdene sine og muligheten til liv i rekordfart. Det er derfor svært urovekkende å vite at deres skjebne ligger i hendene på kommuner som ikke nødvendigvis har den kompetansen som trengs for å ta fremtidsrettede valg, som er natur- og dyrevennlige. Og dette er poenget.

Dyrebeskyttelsen Norge mener at det er svært uheldig at stadig mer beslutningsmyndighet legges til kommunene, når vi nå står midt i en global naturkrise. Vi vet at kommunenes inntekter kan øke ved å tillate for eksempel bygging i strandsonen. Vi har også sett eksempler på at kommunenes kompetanse innen jus og naturforvaltning blir for svak til å håndtere mektige utbyggere. Her kan vi eksemplifisere: I Sivilombudsmannens foreløpige rapport fra Kragerø kommune kan man lese at om lag 75% av dispensasjonsvedtakene i strandsonen ble innvilget i perioden 2016-2019 (<https://www.sivilombudsmannen.no/wp-content/uploads/2020/07/Krager%C3%B8-forel%C3%B8pig-rapport.pdf>). Det påpekes i rapporten at «vedtakene etterlater et inntrykk av at kommunen ikke har foretatt de vurderingene som pbl §19-2 krever». Ot.prp.nr.32 (side 31) påpekte problemene med strandsonen og dispensasjon allerede i 2008.

Lovgiver har altså ment at dispensasjon skal være en snever unntaksregel som skal brukes med forsiktighet, jf Ot.prp.nr.32 punkt 5.7.2.1. Det å øke muligheten for dispensasjoner, slik den foreslåtte endringen legger opp til, bygger ikke opp under lovgivers intensjon.

Dispensasjoner er også svært utfordrende rent demokratisk. Planprosessen i seg selv er forankret i demokratiet med prosess hvert fjerde år. Dette er en av mulighetene kommunene har til å øke

kunnskapsgrunnlaget sitt, ved at blant annet organisasjoner og innbyggere kommer med innspill. Ifølge loven skal planlegging blant annet sikre medvirkning. Når dispensasjoner har blitt mer regelen heller enn unntaket, utfordres et av lovformålene.

Når i tillegg Fylkesmannens muligheter til å fremme innsigelse innskrenkes og må «være varsom i sin overprøving av kommunen», reduseres også den statlige fagmyndighetens muligheter til å beskytte og ivareta natur.

Om kompetanse

Etter MIK-reformen (som ble avsluttet i 1996) er det ikke krav om eller øremerkede midler til bestemt naturvitenskapelig kompetanse i kommunene. De må likevel ha den kompetansen som trengs for å løse oppgavene (jf §8 i naturmangfoldloven). Det er altså oppgavene som skaper behovet for kompetanse ute i kommunene. Når nå så mange oppgaver omkring natur og ville dyr synes å legges på kommunalt nivå, må det kreves av kommunene at de har solid kompetanse innen biologi og naturforvaltning. Hvor henter kommuner inn kompetanse til å tillate utbygging av hyttefelt i villreinområder, og etablering av private strender i 100-meterbeltet?

Når forvaltningsmakt settes til kommunene, må det komme med klare instruksjoner. Erfaring viser at i forvaltningen av naturen vår havner vi alt for ofte i allmenningens tragedie, og mye av dette er grunnet store muligheter til skjønnsfortolkninger. Tillatelser og dispensasjoner gis basert på skjønn, kortsiktig økonomisk profitt og nære vennskap i små lokalsamfunn. Fragmenteringen fører til en lite helhetlig forvaltningspraksis. Vi har ikke råd til å risikere at enda flere arter utrykkes på grunn av slett forvaltning. Vi har ikke råd til at dette får pågå under radaren helt til allmenningens tragedie er et faktum. I mange tilfeller er det i kommunens interesse å legge opp til økte inntekter gjennom utstrakt utbygging. Satt på spissen betyr det at vern av vår sårbare natur blir spilt opp mot budsjettmidler til å drifte sykehjem. En naturforvaltning som legger til rette for slik politisk hestehandel må vi for all del beskytte oss mot.

Enhver dispensasjon representerer et potensielt alvorlig inngrep i vår felles natur. Det er allerede påpekt av Riksrevisjonen at det må sikres bedre kunnskap om både kommunenes dispensasjonspraksis, og om innholdet i innvilgede dispensasjonssaker. Departementet har en jobb å gjøre for å sikre troverdigheten i eget arbeid i denne saken, og heller vise vilje til å styrke natur- og plankompetansen i kommunen.

Dyrebeskyttelsen Norge

Med vennlig hilsen

Eva Hustoft

Rådgiver/ naturforvalter

Dyrebeskyttelsen Norge

Åshild Roaldset

Daglig leder/ veterinær

Dyrebeskyttelsen Norge

Dyrebeskyttelsen Norge

Dyrebeskyttelsen Norge
Øvre gate 7
0551 OSLO

Tlf: 23 13 92 50
Org.nr: 971 277 475
www.dyrebeskyttelsen.no

Dyrebeskyttelsen Norge

Dyrebeskyttelsen Norge
Øvre gate 7
0551 OSLO

Tlf: 23 13 92 50
Org.nr: 971 277 475
www.dyrebeskyttelsen.no

Dyrebeskyttelsen Norge